

Πνευματική Ιδιοκτησία

Ο ρόλος της Αστυνομίας στην
καταπολέμηση των αδικημάτων κλοπής
πνευματικής ιδιοκτησίας

ΜΑΡΙΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ
Γραφείο Καταπολέμησης
Αδικημάτων Κλοπής
Πνευματικής Ιδιοκτησίας

ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

Πνευματική Ιδιοκτησία

Πνευματική ιδιοκτησία ή πνευματικά δικαιώματα ονομάζονται τα αποκλειστικά δικαιώματα των πνευματικών δημιουργών στο έργο τους.

Παραχωρούνται από τον νόμο για ορισμένο χρονικό διάστημα για να απαγορεύσουν σε τρίτους τη χρήση των έργων χωρίς την άδεια του δημιουργού.

Αναφέρονται σε έργα λογοτεχνίας και τέχνης, όπως βιβλία, θεατρικά έργα, πίνακες ζωγραφικής, γλυπτά, φωτογραφίες, αρχιτεκτονικά σχέδια αλλά και σε δημιουργίες όπως λογισμικό Η.Υ. ή βάσεις δεδομένων.

Νομικό πλαίσιο στην χώρα μας

Ο περί του Δικαιώματος Πνευματικής Ιδιοκτησίας Νόμος με αριθμό 59 του 1976 προνοεί για την προστασία του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας στα ακόλουθα έργα και για συγκεκριμένη χρονική περίοδο:

- Επιστημονικά, φιλολογικά (λογισμικό Η.Υ), μουσικά, καλλιτεχνικά (φωτογραφίες) και πρωτότυπες βάσεις δεδομένων, 70 χρόνια από το θάνατο του δημιουργού.
- Ταινίες, 70 χρόνια από το θάνατο του τελευταίου επιζώντος μεταξύ των ακολούθων προσώπων: παραγωγού, σκηνοθέτη, σεναριογράφου, συγγραφέα των διαλόγων και συνθέτη της μουσικής επένδυσης της ταινίας.

- Μη πρωτότυπες βάσεις δεδομένων, 15 χρόνια από την περάτωση της ή από την ημερομηνία κατά την οποία τέθηκε για πρώτη φορά στη διάθεση του κοινού
- ηχογραφήσεις, 50 χρόνια από την ημερομηνία ηχογράφησης ή της νόμιμης παρουσίασης της ηχογράφησης στο κοινό
- εκπομπές 50 χρόνια από την ημερομηνία πραγματοποίησης της
- δημοσιεύσεις προτέρων αδημοσίευτων έργων, 25 χρόνια από την δημοσίευση του.

Διαπράττει αδίκημα οποιοσδήποτε που εν γνώσει
του:

- Παράγει για πώληση ή ενοικίαση οποιοδήποτε αντίτυπο το οποίο προσβάλλει δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας
- Πωλεί, ενοικιάζει ή διαφημίζει την πώληση ή ενοικίαση ή εκθέτει εμπορικά και δημόσια ή προσφέρει για πώληση ή ενοικίαση, οποιοδήποτε τέτοιο αντίτυπο
- Αποκτά κατοχή ή διανέμει αυτά τα αντίτυπα είτε με σκοπό την εμπορία τους είτε σε τέτοια έκταση ώστε να επηρεάζει επιζήμια το δικαιούχο της πνευματικής ιδιοκτησίας

- Προβαίνει ή επιτρέπει τη δημόσια εκτέλεση, παρουσίαση ή προβολή επιστημονικού, φιλολογικού, καλλιτεχνικού, ή μουσικού έργου, ή κινηματογραφικής ταινίας ή οποιαδήποτε ενέχει προσβολή του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, το οποίο υπάρχει σ' αυτό το έργο
- Κατέχει για σκοπούς εμπορικούς ή θέτει σε κυκλοφορία μη εξουσιοδοτημένο αντίτυπο λογισμικού Η.Υ. ή μέσα που σκοπεύουν στην διευκόλυνση αφαίρεσης ή εξουδετέρωσης τεχνικού συστήματος που εφαρμόζεται για τη προστασία προγραμμάτων Η.Υ.
- 30,000ΛΚ ή/και 3 χρόνια φυλάκιση και στην περίπτωση μεταγενέστερης καταδίκης με χρηματική ποινή μέχρι και 35,000ΛΚ ή/και 4 χρόνια φυλάκιση.

Η κατάσταση στην χώρα μας και διεθνώς

- Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του IIPA Special 301 για το 2007, (με αντικείμενο 62 χώρες) οι συνολικές απώλειες εσόδων των αμερικανικών επιχειρήσεων λογισμικού, μουσικής, κινηματογραφικών ταινιών, και βιβλίων, ανήλθαν κατά το 2006 στα \$13.5 δις.
- Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του IIPA Special 301 για τα έτη 2005 - 2006, το πρόβλημα στην Κύπρο εστιάζεται:
  - Πώληση ψηφιακών δίσκων που περιέχουν μη εξουσιοδοτημένα αντίτυπα διαφόρων έργων σε περίπτερα, καταστήματα ενοικιάσεως κινηματογραφικών έργων και σε καταστήματα πώλησης ενθυμίων.

Η κατάσταση στην χώρα μας και διεθνώς

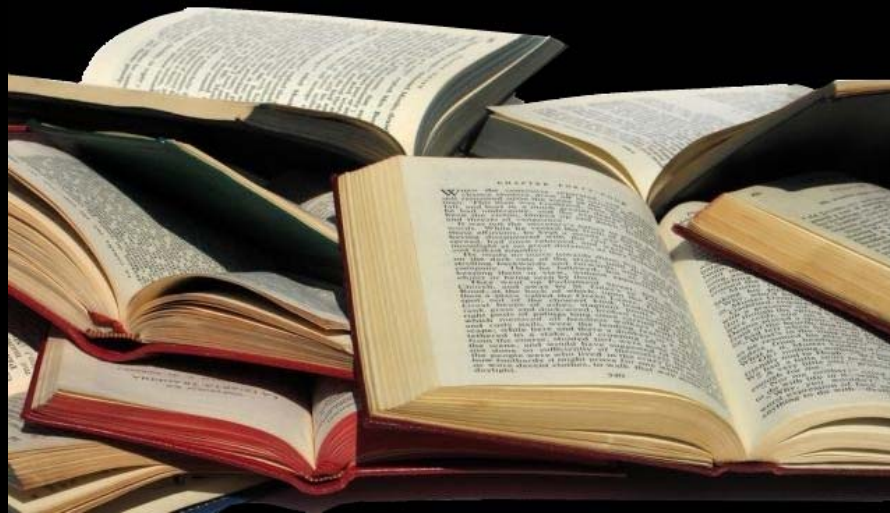
- Επέμβαση σε ηλεκτρονικές κονσόλες παιχνιδιών με στόχο την παράκαμψη των τεχνολογικών μέτρων προστασίας τους.
- Χρήση μη εξουσιοδοτημένου λογισμικού Η.Υ σε Internet cafe.
- Δημόσια μετάδοση κινηματογραφικών έργων σε μπυραρίες, δισκοθήκες και εστιατόρια στις τουριστικές περιοχές.

- Σύμφωνα με την τέταρτη ετήσια έκθεση της Συμμαχίας Επαγγελματικού Λογισμικού (Business Software Alliance) για το 2006, το παγκόσμιο ποσοστό πειρατείας, σε ότι αφορά λογισμικό προσωπικών ηλεκτρονικών υπολογιστών, εξακολουθεί να παραμένει για τρίτη συνεχή χρονιά στο 35%.
- Οι απώλειες εσόδων λόγω της πειρατείας ανήλθαν κατά 5 δις στα 40 δις περίπου παρατηρήθηκε δηλαδή μια αύξηση του 15%.
- Παράλληλα το ποσοστό πειρατείας στην χώρα μας για το 2006 παρέμεινε σταθερό στο 52% σε σχέση με το 2005 με τις απώλειες εσόδων όμως να μειώνονται κατά 1 εκ. από 13 εκ του 2005 σε 12 εκ. του 2006.

- Με βάση την ετήσια έκθεση της I.F.P.I. για το 2006, (*Piracy Report 2006*)
- 37% του συνόλου των ψηφιακών δίσκων μουσικής που πωλήθηκαν παγκοσμίως κατά το 2005 και συγκεκριμένα 1.2 δισεκατομμύρια, αποτελούσαν μη εξουσιοδοτημένα αντίτυπα.
- Η αξία εμπορίας των πειρατικών αυτών ψηφιακών δίσκων ανήλθε στα \$4.5 δισεκατομμύρια.
- Κατά το 2005 κατασχέθηκαν παγκοσμίως 80 εκατομμύρια ψηφιακοί δίσκοι που περιείχαν μη εξουσιοδοτημένα αντίτυπα μουσικών έργων, ποσότητα διπλάσια από την ποσότητα που κατασχέθηκε κατά το 2004.

- Σύμφωνα με μελέτη του εκδοτικού οίκου Pearson Education, στο τρίτο σεμινάριο εργασίας για την επιβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας, που έγινε στην Λευκωσία στις 29/3/2007 ανέφερε μεταξύ άλλων ότι ο εκδοτικός οίκος στον οποίο εργάζεται είναι υπεύθυνος για την προμήθεια του 50% των εκπαιδευτικών βιβλίων που διδάσκονται σε πανεπιστήμια και κολέγια παγκοσμίως.

- Συνεχίζοντας, υποστήριξε ότι διεθνώς για κάθε 100 μαθητές πωλούνται συνήθως 70 βιβλία. Οι υπόλοιποι 30 φοιτητές δανείζονται τα βιβλία από τις βιβλιοθήκες με τη κάθε βιβλιοθήκη να διατηρεί 5 – 10 βιβλία για δανεισμό. Κατά τον ίδιο χρόνο στη χώρα μας, για κάθε 100 μαθητές, πωλούνται 10 βιβλία με τις βιβλιοθήκες να μην διατηρούν τέτοιου είδους βιβλία για δανεισμό. Το υπόλοιπο 90% των φοιτητών προμηθεύονται και χρησιμοποιούν φωτοτυπίες βιβλίων από καταστήματα φωτοτυπιών τα οποία δραστηριοποιούνται κατά κύριο λόγο, έξω από τα διάφορα εκπαιδευτικά ιδρύματα της πρωτεύουσας.

Ο ρόλος της Κυπριακής Αστυνομίας στην επιβολή των δικαιωμάτων των πνευματικών δημιουργών

- Διενεργεί έρευνες.
- Προχωρεί σε κατασχέσεις τεκμηρίων, τα οποία εκ πρώτης όψης, αποτελούν μη εξουσιοδοτημένα αντίτυπα οποιουδήποτε έργου που προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.
- Διερευνά σχετικές υποθέσεις.
- Παρουσιάζει τους παραβάτες ενώπιον του Δικαστηρίου.

Γραφείο Καταπολέμησης Αδικημάτων Κλοπής Πνευματικής Ιδιοκτησίας.

- Ιδρύθηκε τον Οκτώβριο του 2004 και έχει αρμοδιότητες συλλογής, επεξεργασίας, ανάλυσης και αξιοποίησης πληροφοριών που έχουν σχέση με τα αδικήματα που αφορούν την περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας Νομοθεσία, σε συνεργασία με τις επηρεαζόμενες Αστυνομικές Διευθύνσεις.
- Από τη δημιουργία του γραφείου μέχρι σήμερα έχουν γίνει παγκυπρίως 1500 καταγγελίες και κατασχέσεις 804,959 τεκμηρίων.

Συμπεράσματα / Απόψεις/ Εισηγήσεις

- Η παραβίαση των πνευματικών δικαιωμάτων πλήττει τα συμφέροντα των πνευματικών δημιουργών, αλλά και την κοινωνία μας, διότι μ' αυτόν τον τρόπο αποθαρρύνεται η πνευματική δημιουργία, δηλαδή το θεμέλιο του πολιτισμού μας.
- Δημιουργία συνθηκών κάτω από τις οποίες το πνεύμα θα μπορεί ελεύθερα να αναπτυχθεί και να δράσει.

Συμπεράσματα / Απόψεις/ Εισηγήσεις

- Συνθήκες όπως αυτές που επικρατούν σήμερα, αποθαρρύνουν τους δημιουργούς να παρουσιάσουν τη δουλειά τους και να την εμπιστευθούν στα χέρια εκείνων που θα την κάνουν προσιτή στο κοινό. Έτσι όμως δεν ευνοείται η πνευματική δημιουργία ούτε προάγεται ο πολιτισμός.
- Ενίσχυση και από τους υπόλοιπους εμπλεκόμενους φορείς.
- Επιβολή αποτρεπτικών ποινών από τα Δικαστήρια.

Ανάληψη περαιτέρω πρωτοβουλίας από τον ιδιωτικό τομέα για:

- διαφώτιση και ευαισθητοποίηση του κοινού με στόχο την προαγωγή σεβασμού προς τα πνευματικά δικαιώματα μέσω διαφημιστικών εκστρατειών.
- επιμόρφωση του κοινού ούτως ώστε να είναι σε θέση να αναγνωρίζει τα μη εξουσιοδοτημένα αντίτυπα που προσβάλλουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.
- να κινηθεί και δικαστικώς με αγωγές εναντίον εκείνων που προσβάλλουν τα πνευματικά του δικαιώματα, διεκδικώντας από αυτούς αποζημιώσεις.

© Κλοπή Πνευματικής Ιδιοκτησίας

Συνοψίζοντας, η κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ένα αδίκημα οικονομικής φύσης και μόνο σαν τέτοιο μπορεί να καταπολεμηθεί αποτελεσματικά. Εάν με τις ενέργειες μας κατορθώσουμε να το μετατρέψουμε σε ένα αδίκημα το οποίο δεν αποδίδει κέρδη στους παραβάτες ή έστω που να μην αποδίδει ιδιαίτερα κέρδη, τότε ο στόχος της καταπολέμησης του θα έχει επιτευχθεί σε ιδιαίτερα ικανοποιητικό βαθμό.